

Den næste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til statsministeren af Per Hækkerup m. fl.:

„Hvilke nærmere oplysninger kan statsministeren give om baggrunden for og indholdet af de påtænkte økonomiske indgreb og om forhandlingerne med arbejdsmarkedets parter og erhvervsorganisationerne?“

Ordføreren for forespørgerne (Per Hækkerup): Baggrunden for den forespørgsel, vi har stillet til statsministeren, er den, man kan næsten sige totale usikkerhed om regeringens økonomiske politik og landets økonomiske situation, som i dag synes af herske i de fleste befolkningsgrupper. Det er faktisk lykkedes regeringen at skabe en sådan forvirring om sin egen politik, at det må være folketingets opgave gennem debatten i dag at søge klarlagt, hvor vi er henne, om vi overhovedet har en regering, i bekræftende fald, om denne regering har en gennemtænkt og afbalanceret politik, eller om det hele dingler af sted på bedste beskub.

Et blik tilbage over regeringens økonomiske politik viser en uheldsvanger og ikke acceptabel siksaklinje. I februar 1968 forsøgte regeringen sig første gang med et uafbalanceret forsøg på en indkomstpøolitik. Det blev som venteligt afvist af lønmodtagerorganisationerne. I marts 1968 fik vi så forhøjelsen af moms på 2½ pct. Samtidig nedsatte man diskontoen med ½ pct. og skar ¼ milliard kr. af boligfonden, så kommunerne blev ude af stand til mere effektivt at bekæmpe jordprisstigningerne. I juni 1968 sænkede man igen diskontoen med ½ pct., og i august 1968 ophævede man hovedparten af obligationsrationeringen som et led i regeringens forsøg på at bevise sin evne til at sænke renten. Samtidig sænkede man også diskontoen med ½ pct., så den nu lå ½ pct. under niveauet før regeringsstormen i december 1967.

Men allerede i november 1968 begyndte Nationalbanken at få kolde fødder med hensyn til obligationsrationeringens ophævelse og de store obligationskøb, som det var blevet nødvendigt for Nationalbanken at gennemføre for at holde renteniveauet nogenlunde rimelig lavt, således som det var regeringens politik. Man bandt nogle penge, som

var pumpet ud ved Nationalbankens obligationskøb. Men dette var ikke tilstrækkeligt. I månederne indtil marts 1969 havde Nationalbanken købt så enorme mængder af obligationer for at dække regeringens rentepolitik ind, at det blev nødvendigt at foretage nye, denne gang kreditpolitiske, indgreb. Nationalbanken måtte hæve diskontoen med 1 pct. og samtidig standse realkreditinstitutionernes forhåndslångivning. Der var gået hul i valutakassen.

To måneder senere kommer vi ud i den meget alvorlige krise omkring den danske krone. Nationalbanken måtte forhøje diskontoen med 2 pct., så vi nu røg op på 9 pct.; obligationsrenten, der havde været holdt kunstigt nede, fulgte med op, og der gennemførtes en økonomisk stramning på ca. 1 milliard kr. Nationalbanken foretog samtidig binding af pengeinstitutternes midler.

I juni 1969 fastsattes så udskrivningsprocenten for kildeskatten til 95. Det viste sig senere, at det betød en samlet stigning i indkomst- og formueskatter til stat og kommune på over 40 pct.

I september 1969 bryder obligationsmarkedet igen sammen, renten ligger mellem 11 og 12 pct. Nationalbanken føler det nødvendigt yderligere at stramme kreditgivingen gennem banker og sparekasser, og man standser totalt — det havde man gjort nogen tid før — støtteopkøb på obligationsmarkedet.

I december 1969 fremsætter regeringen forslag, der forkorter obligationernes løbetid, nedsætter lånegrænserne og forhøjer lejeværdien af egen bolig i parcelhus. Endvidere strammes kommunernes låneforhold yderligere. I februar 1970 fremsætter regeringen forslag om lejeforhøjelse ved genudlejning.

Tirsdag den 17. marts i år dekretterer regeringen stop for igangsættelse af statslige bygge- og anlægsarbejder med øjeblikkelig virkning. Støppet skal være gældende til ind i oktober og har virkning for de arbejder, som endnu ikke har været udbudt i licitation. Dagen efter foretager Nationalbanken en kraftig stramning af pengepolitikken. Stramningen betyder stop for udlån i banker og sparekasser. En kur på 6 måneder i forsøget på at opnå en forbedring af betalingsbalancen.